

Originál nebo padělek? Hradecká galerie shromáždila falza v hodnotě 200 miliónů

Některé obrazy jsou záměrně namalovány tak, aby oklamaly. Některé sochy jsou věrnými kopiemi originálu. Proč je umění hodnotné? Co je vlastně originál? Je kopie bezcenná? Proč je padělků tolik? A jak se vyhnout tomu, abychom si koupili falzum?

Tyto a mnohé další otázky vám zodpoví průlomová výstava „*Originál? Umění napodobit umění*“, kterou připravila Galerie moderního umění v Hradci Králové. V oblasti umění se jedná o zcela mimořádnou výstavu a výjimečný badatelský počín po roce 1989. Sbírkou falz v takovém rozsahu totiž ještě návštěvníkům žádná galerie nepředstavila. Výstava čítá více jak 100 děl a hodnota falz se vyšplhala až na 200 miliónů korun. Expozice bude zahájena slavnostní vernisáží 30. září 2021 v 18:30 hodin a potrvá až do 27. února 2022.

Na co se návštěvník může těšit?

Expozice falz je určená široké veřejnosti. Výstava přístupně uvádí návštěvníky do problematiky padělatelství umění, které je věčné.

„Padělání uměleckých děl se v posledních desetiletích zdokonalilo a rozrostlo do obludných rozměrů. Vinu nese také anonymita virtuálního světa internetu, online aukcí a bazarů. Omylům se často bohužel neubrání ani kurátoři veřejných galerií či štedří dárce a sběratelé. Touto mimořádnou výstavou chceme upozornit širokou veřejnost na to, jak jednoduché je padělat umění. Rádi bychom také návštěvníkům pomohli zorientovat se v nepřehledném prostředí uměleckého trhu. Každý z nás by měl být při nákupu uměleckých děl velmi obezřetný,“ uvádí ředitel královéhradecké galerie a kurátor výstavy František Zachoval.

V královéhradecké galerii se tak zájemci seznámí s fenoménem originálu a jeho nejrůznějších napodobenin od kopií pro záměrná falza, která vznikala v průběhu 20. století a vznikají stále. Výstava především srozumitelně dovysvětluje problematiku padělků a legislativního pohledu interpretuje právní rámec představovaných podvodů.

„Výstava splácí velký dluh všem výtvarníkům, dědicům, majitelům uměleckých děl a venkoncem všem milovníkům „pravého“ umění. Věnuje se opomíjenému, ale velice důležitému tématu porušování autorských práv. A nejedná se pouze o činy přímo kriminální, různá falza a stylové napodobeniny, ale i vědomé či nevědomé pořizování rozmnoženin autorských děl, najmě plastik, fotografií či grafik. Pevně věřím, že tato výstava přispěje ke kultivaci výtvarného prostředí a omezí obchod s díly, která svého autora nikdy nespatriila,“ vysvětluje nejerudovanější odborník na problematiku autorského práva a kurátor výstavy František Vyskočil.

Jaký je koncept výstavy?

Celkově je výstava rozdělena do šesti částí. A to podle zvolené techniky, postupu či způsobu vytváření falz. „*Divák se tu seznamuje s rozličnými přístupy padělatelů. Jednak je to podobnost stylu, vylepšování děl, machinace s reprodukcemi, nadprodukce originálů, vytváření fiktivních identit a otázka výstavních kopií,*“ vysvětluje kurátorka výstavy Mgr. Petra Příkazská. Mimo hlavní oddíly se zvolenému tématu věnují i dvě speciální části výstavy. První představuje strategii současného umění – apropiaci, kdy si autoři přivlastňují styl či konkrétní díla pro vytvoření vlastních, originálních prací. Mechanismům a souvislostem obchodu s výtvarným uměním se věnuje další speciální sekce výstavy – Trh s uměním. „*Tato část výstavy seznamuje návštěvníky například s šířením padělků pomocí anonymity virtuálního světa internetu, online aukcí a bazarů, které často nabízejí zprostředkování prodeje uměleckých děl z neověřených zdrojů,*“ dodává kurátorka.

Doslova tikající bombou následujících desetiletí jsou tzv. výstavní kopie, které si často umělci nestáhnou ze svých výstav. Jedná se většinou o site-specific instalace, konceptuální umění nebo nová média. Držení těchto kopií po skončení výstav je protiprávní. Nelze je považovat za originální autorská díla.

Součástí výstavy k dispozici tzv. „edu zóna“, aktivní prostor, který diváky intuitivně navede k zamyšlení, komunikaci s uměním i výtvarné akci. Prozkoumáte nejrůznější vzorky, vrstvy a detaily s pomocí pracovního listu, který bude vaším průvodcem. Načerpáte inspiraci, vytvoříte si vlastní dílo a zanecháte tak po sobě stopu v galerii. Prostor je pojatý jako samoobslužný a je k dispozici návštěvníkům v každém věku.

Kteří autoři jsou zastoupeni?

Výjimečně se otevřely depozitáře členských galerií Rady galerií České republiky, jejichž kurátoři či štědrí dárci se neubránili omylům. Ostatně stejně jako mnoho sběratelů. Výstava obsahuje díla významných autorů jako jsou Marc Chagall, Joan Miró, František Kupka, Josef Lada, Jan Zrzavý, Joža Uprka, Kamil Lhoták nebo současných autorů jako Milan Knížák, Jiří Kovanda a mnoho dalších. Právě Jan Zrzavý například patří v Česku k nejpředělanějším malířům.

Výstava „*Originál? Umění napodobit umění*“ je sestavena kurátorským týmem Petrou Příkazskou, Františkem Zachovalem a Františkem Vyskočilem. Projekt vznikl ve spolupráci s Radou galerií ČR za podpory Ministerstva kultury ČR, Královéhradeckého kraje a Statutárního města Hradce Králové.